

דברי תורה, חיזוק, שמחה וסיפורי צדיקים

והיה כי תבוא אל הארץ כו' ולקחת מראשית כל פרי האדמה כו', בזה שהאדם מחזיר להקב"ה ראשית פרי האדמה בזה מברר א"ע כי יוכל לעבוד את ה' בכל מאודו: ספר מי השילוח

הגדתי היום לה' כו', הגדה רומז על דברים הקשין, כי בזה אומר דברים קשין נגד הכהן כי מרמז להכהן אף כי הכהן עובד בבית המקדש והוא עובד בשדה, עכ"ז כאשר יגיע הנפש מישראל למקום המקדש ומביא בכורים אז מברר כי בכל מקום הי' בקדושה כמו הכהן העובד: ספר מי השילוח

את ה' האמרת וגו' וה' האמירך וגו'. פירש"י שהוא לשון תפארת ע"ש, כתיב (ישעיה מ"ט) ישראל אשר בך אתפאר, וכתיב (איכה ב') תפארת ישראל, ואמר אלוקיי רב ב"ש, שהקדוש ברוך הוא אינו יכול להתפאר, כי מי יוכל להבין עצמותו, לכן מתפאר עצמו בבניו, כמו שמתפאר עצמו האב בבניו, כן היה האהבה להאציל בני ישראל, כדי לקבל מהם התפארת, נמצא התענוג נתגלה בזה ההתפארות: (כתבי קודש דכ"ד ע"ג): ספר בעל שם טוב עה"ת

את ה' האמרת היום כו' וה' האמירך היום, האמרת הוא לשון התנשאות שהאדם מתנשא ומתפאר עצמו בהש"י מי כה' אלקינו, וה' האמירך היום היינו שהש"י מתנשא בישראל ישראל אשר בך אתפאר, האמרת לשון התפארות כמ"ש יתאמרו כל פועלי און היינו שמתנשאים שאומרים שעושים חכמה בהחטא, וכנגדם ישראל מתנשאים להיות לך לאלקים היינו שישראל נמשכין אחר דעת הש"י כמו שינהג בהם ומבטלים דעתם נגדו, כנגד זה הש"י מתנשא כביכול בישראל כמ"ש להיות לו לעם סגולה כאשר דבר לך: ספר מי השילוח

שמירת שבת מביא הגאולה

שם החי' הרי"מ זי"ע, על מה שאמרו חז"ל (שבת דקי"ח ע"ב) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלו. הם השני שבתות קודם ר"ה. ופ"א שמעתי שבת קודם ר"ה ושבת אחר ר"ה אלו הם השני שבתות והבן: ספר שיח שרפי קודש - ער"ה

הכנה לראש השנה

פעם א' לפני ר"ה, שלחו אנ"ש מסלאנים למסור להס"ק הר"מ מלעכאוויטש, כי קשה להם הפעם לנסוע אליו על ר"ה, כשחזר השליח לסלאנים א"ל הס"ק, דרוש נא בשלומם ואמור להם, זיי זאל'ן זיך מיישב זיין, הרי הולך לקראתנו אזא ראש השנה, בהאיך אנפין יקומו קמי מלכא... **כשמעם** זאת, עמדו החסידים ונסעו כולם ללעכאוויטש. אפילו פרסה לא נשארה מהם בסלאנים: ספר תורת אבות - סלאנים

הפטורה

אני ה' בעתה אחישנה - זאת הטובה שאני מבטיחם אני ה' אעשנה שהיכולת בידי, ואמר בעתה ואמר אחישנה אמרו רז"ל זכו אחישנה לא זכו בעתה, ויש לפרש כשיגיע עתה אחישנה, לגמרה מהרה כי לא יארך זמן מעת החל הישועה עד כלותה, וי"ת אנא השם בזמנה אייתינה: רד"ק על ישעיה פרק ס' פסוק כ"ב

שהקטן יהיה לאלף - בריבוי הכמות **והצעיר** - בכח יהיה לגוי עצום - בריבוי האיכות בכח ועצמה, והגם שאני מתמהמה עתה והעם חלשים ומעטים, הנה **אני ה' בעתה אחישנה** - בבא העת המיועד אעשה הדבר בזריזות (כי זה גדר פעל חיש) ואמלא את הבטחתי: מלבי"ם על ישעיה פרק ס' פסוק כ"ב - חלק באור הענין

האמרת והאמירך - אין להם עד מוכיח במקרא ולי נראה שהוא לשון הפרשה והבדלה הבדלתי לך מאלהי עובדי כוכבים להיות לך לאלקים והוא הפרישך אליו מעמי הארץ להיות לו לעם סגולה ומצאתי להם עד והוא לשון תפארת כמו יתאמרו כל פועלי און: רש"י

בשם א' מצדיקי קארלין זי"ע או מזקני החסידים זצ"ל, להסביר ענין זה של "האמרת והמירך" שהוא על סוף השנה בזמן הזה "מען דארף דאנקין דער באשעפער פאר דער פארגאנגינער יאר - שצריך להודות לה' על השנה שעברה:

{ובפרט על הב' שנים העבר שהי' צרות רבות בעולם, צריך כל א' לעשות חשבון על כל פרט טוב שהגיע לו, ולהודות על זה, ואם יעשה כן מובא מצדיקים זי"ע שזה יעשה המתקת הדינים בשרשם, ויהא כולו טוב להבא, אכי"ר: המו"ל}

או יש לפרש ויהי מקץ וגו'. כמ"ש בילקוט ראובני שלעתיד יהיה ימים ארוכים מאוד. ובזה מתורץ מה שכתוב שמחנו כימות עניתנו ולפי החשבון אנו כבר בגלות יותר משבע עשרה מאות שנה חוץ מגלות הראשונים והעולם לא יעמוד עוד מעת הזאת אלא ארבע מאות וס"ג שנה והאיך יהא שמחנו כימות עניתנו אלא בודאי יתארכו הימים ואפשר יהיה יום גדול לעתיד לבא כמו שנה. זהו פי' הכתוב ויהי מקץ היינו כל מקום שנאמר ויהי הוא לשון צער (מגילה י ע"ב) וכשיהיה קץ וסוף להאי צער היינו הגאולה אז שנתיים ימים היינו מן הימים יהיו שנתיים מכל יום יהא שנה ואז ופרעה חולם היינו שיקבלו פרעון על הצער והגלות הדומה לחלום כמ"ש (תהלים קכו ו) בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים: ספר רב ייבי על התורה - פרשת מקץ

על התורה ועל העבודה

אחרי נמכר גאולה תהיה לו וגו' או "דדו" או בן "דדו" יגאלנו [כ"ה, מ"ח - מ"ט]. מבואר בבעל הטורים ובספרים הק' (דגל מחנה אפרים, ס"פ בהר), או "דוד" או בן "דוד" יגאלנו, עיי"ש: **ועל דרך זה** נראה לי המשך הפסוקים (כ"ה, נ' – נ"ב) וחשב עם קנהו וגו' אם עוד רבות בשנים וגו' ואם מעט נשאר בשנים וגו'. ובמסורה, וחשב לו כפי שניו (כ"ה, נ"ב), ורב שיהיו ימי שניו (קהלת ו', ג'), מספר שניו ולא חקר (איוב ל"ו, כ"ו). והוא על פי המקובל בידינו שישמח ה' אותנו בימות המשיח כימי גלותנו, שנאמר (תהלים צ', ט"ו) שמחנו כימות עניתנו, דלעולם הבא עין לא ראתה כו' (ברכות ל"ד ע"ב ע"פ ישעיה ס"ד, ג'). וחנה הגם דבעוה"ר נתארך הגלות זה זמן רב ואין כל כך עד סוף אלף הששי, דאז נשלם אלפים ימות המשיח (עי' סנהדרין צ"ז.), התירוץ לזה כי יתארכו הימים, וכמו שנאמר (תהלים צ"א, ט"ו - ט"ז) אחלצהו ואכבדהו אורך ימים אשביעהו וגו'. ובזה מפרשים (איכה ה', כ - כ"א) למה לנצח תשכחנו תעזבנו (בגלות זמן רב) לאורך ימים בשביל שאחר כך יתארכו הימים, השיבנו ה' אליך ונשובה (במהרה) חדש ימינו כקדם, ימים פשוטים, ע"כ דבריהם: ספר ייטב לב - על פרשת בהר

ובאו אליך כל הברכות האלה והשיגוך, היינו שלא תשתנה כמו שהיית כי טבע האדם להשתנות בעת שירויח לו ה' וע"ז מבטיח לו הקב"ה כי הטוב שבנפש ישראל לא ישתנה ח"ו משום דבר: ספר מי השילוח

תחת אשר לא עבדת וגו' בשמחה ובטוב לבב וגו', שמעתי ממורי זלה"ה בשם הבעל שם טוב זלה"ה, כשראשי הדור הם בשמחה, הוא מעורר שמחה לכל העולם: (דברת שלמה פ' שמיני): ספר בעל שם טוב עה"ת

שבת סליחות

בשבת של סליחות הי' עולם גדול, ובע"ש קודם התפילה עמדנו בבית הכנסת עם עוד אברכים וידידים ודיברנו יחד, אשר כפי שכתוב בספרים הקדושים שבשבת זה צריך כל אדם לעשות חשבון הנפש מה שעשה בכל השנה, ובשבת זה אפשר לכל אדם לתקן כל מעשיו שעשה בכל השבתות וכל ימי השנה, ואם כן אם אנחנו נעשה כל אחד ואחד חשבון צדק ממעשיו, הרי אין בידינו כלום וגם בודאי לכל אחד ידוע לו נגעי לבבו ומעשיו שעשה ח"ו, ועמדנו כך בשברון לב מאד, ונגמר בדעתינו שנלך יחד לרבינו [הפראנקפורטר] זי"ע וכל אחד ואחד יגלה לכ"ק את נגעי לבבו ולבקש ממנו שיתן לנו עוזר במה להטיב דרכנו על להבא ומדי דברי בם יחד כל אחד בלב נשבר, והנה כ"ק רבינו בא לבית הכנסת למקום שדברנו שם בתחילה, יחד האברכים וידידים, ונגש אלינו ולא שאל אותנו שום דבר, והתחיל לדבר דבריו הקדושים בזה הלשון: מידארף זאגין משה'ן ז'אנדאר אז היינטיגער שבת איז א אַ כולל פון אלע שבתים פון אַגאנץ יאהר, על כן דארף מען מאכין אַגרויסין קוגיל דיא גרויס וויא אלע קוגלען פון אַגאנץ יאהר, ואנחנו לא דיברנו שום דבר, כי ראינו אשר דבריו ברוח הקודש נאמרו, ואחר כך אמר: נוא עם איז דאך באווסט אז היינטיגער שבת איז דער כללות פון אלע שבתים, און איז גרעסער פון ראש השנה, און יעדער יוד דארף מאכין אַחשבון פון זיינע גישעפטין פון אַגאנץ יאהר, נאר אַגוטער בוך-האלטער (רואה חשבון מצוין) רעכינט אויף גיך און רוהיג און פרייליך, און גיוויס האט ער ניט קיין טעות, און אויב ער גיפינט יא עטליכע אטשיפקעס (איזה חסרון) איז ער ניט מרה שחורה-דיק, און מאכט בא זיך רעבט באשר היינטיגס יאהר האב איך ניט גיפיליוועט דעס טאג בוך, אויף דעם נייעם יאהר וועל איך שוין פיליוועז דעם טאג בוך, וועט שוין אין סוף יאהר זיין גוט. **ואחר** כך אמר וזה לשון קדשו: דאס איז אַכלל אין אלעס, אפילו חשבון הנפש דארף מען זיך אַמאך טאן דעם חשבון לעבידיג און פרייליך אזוי וויא דער גוטער בוך האלטער, און אפילו עס איז ניט אזוי גלאטיג דארף מען בעטין סליחה, און אויף ווייטער פיליוועז דעם טאג בוך. **ושאל** אחד וויא קאן מען זיין פרייליך מיט אזא חשבון הנפש וויא יעדער ווייסט בא זיך, ועמד ממקומו ואמר: מיר מיינען נישט שמחה של מצוה, מיר מיינען פשוט'ע שמחה, ניט מרה שחורה-דיק ח"ו, והלך לו כ"ק רבינו והשריש בדבריו הקדושים בלב כל אחד ואחד שמחה שאין לשער, אשר הי' לנו בשבת זה וכן לכל הימים של ראש השנה לשמחה ולששון בטוב לב: ספר ברכת אהרן - סטאלין קארלין

תכלה שנה וקללותי' - ת'הא ש'נת פ'ורקנה ב'מהרה

גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר וכו', שמעתי ממורי פירוש הכתוב כל מכה אשר לא כתובה בתורה זו מיתת ת"ח [כך הלשון במדרש], וביאר על פי משל, שהיו למלך שרים ועבדים, ופעם אחד חטאו למלך אחד מהשרים ואחד מעבדיו, וציוה להכות להשר דרך כבוד, ולעבד שלא בכבוד, לימים שמע המלך שזה השר מתגאה בזה שנלקה דרך כבוד, ואמר להעבד שאני חשוב ממך, אז ציוה המלך להלקותו כמו לעבד, ובזה יובן, דנודע כי על ידי הכאתו בשפתיו במוסר ותוכחה, נקרא מוסר אל המדה רעה של התלמיד חכם, שמצאו בהם הגאוה, וזהו שכתוב מכה אשר לא כתובה בתורה, שיהיה ההכאה בלא פסוקי תורה רק יאמר לו מפורש, דאם לא כן, אלא יאמר לו דרך כבוד, להלביש המוסר בפסוקי התורה והלכותיו, אם כן יהיה זה סיבה להתגאות יותר, לכך מכה אשר לא כתובה זו מיתת ת"ח, שיורד ממדרגתו שזה נקרא לו מיתה, וזהו על ידי מכה אשר לא כתובה בתורה ודפח"ח: (תוי"י פ' קדושים דק"ה ע"ב, ודק"ו ע"ג, וסו"פ פינחס דקע"ב ע"א): ספר בעל שם טוב עה"ת

סליחות

...ולכן מתענין להיות כמלאכי השרת דאיתא תשובה קדמה לבריאת עולם . והיא הכנה שיוכל בעל תשובה לבטל כל הטבע ולא יעכב הטבע למי שבא לשוב בתשובה. שפת אמת לש"ת - תרמ"ד

{**וי"ל** בזה טעם למה מתחילין לומר סליחות במוצש"ק, דהיינו קודם ימי החול, ימי המעשה קודם בריאת העולם - במוצש"ק (פסחים נ"ד.): המו"ל}

קדושת הזמן

ומי שיכול לבטל ממלאכתו ואומנותו להקדיש אלו הימים כולם לעבודת ה' ולמוד תורתו אשריו ואשרי חלקו. ספר סדר היום - סדר ראש השנה

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - email - CHIZUK@PM.ME
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש "באר היטב", ושיעורים באידיש או ענגליש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י באלפי מקומות בעולם קע"ה כ"י, נא להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally!
In Loshon Hakodesh & English, worldwide & send in your friend's addresses to receive a.s.a.p. #884

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' מרדכי דוב מהארנסטייפילא
ב"ר משולם זושא זצוק"ל
נלב"ע כ"ב אלול תרס"ג - זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

בס"ד יצא לאור מחדש ספרי "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים, {שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח}, וספר "באר היטב" מכמה שנים

בס"ד יצא לאור מחדש ספר "דברי תורה באר היטב תש"פ ושנים קדומים"
The new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev 5780 and Previous Years" [English] is now in print.